

УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА У ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ГРЕЙНСВАРД»

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У доповіді розглянуто підходи до управління основними засобами підприємства у галузі транспортно-експедиторського обслуговування на прикладі ТОВ «Грейнсвард». Описано ключові проблеми експлуатації рухомого складу в агрологістиці та запропоновано шляхи підвищення ефективності його використання.

Ключові слова: основні засоби, транспортно-експедиторське обслуговування, ТОВ «Грейнсвард», оптимізація, агрологістика, рухомий склад, фондовіддача.

Abstract

The report examines approaches to managing the company's fixed assets in the field of transport and forwarding services using the example of «Grainsvard» LLC. The key problems of operating rolling stock in agrologistics are described and ways to improve the efficiency of its use are proposed.

Keywords: fixed assets, transport and forwarding services, «Grainsvard» LLC, optimization, agrologistics, rolling stock, asset turnover.

Вступ

Сучасний логістичний бізнес в Україні дедалі більше орієнтується на оптимізацію витрат та діджиталізацію процесів перевезення. Це особливо актуально для галузі транспортно-експедиторського обслуговування, де якість логістичних послуг безпосередньо лімітується станом та рівнем використання основних засобів (ОЗ). Одним із підприємств, що активно впроваджує новітні підходи у сфері агрологістики, є ТОВ «Грейнсвард». Модернізація системи управління активами допомагає компанії зменшувати експлуатаційні витрати, уникати простоїв рухомого складу та підвищувати свою загальну конкурентоспроможність.

Результати дослідження

ТОВ «Грейнсвард» надає комплексні послуги з організації перевезень сільськогосподарської продукції, координуючи взаємодію між вантажовідправниками, перевізниками та терміналами. На відміну від класичних підприємств, структура основних засобів ТОВ «Грейнсвард» має виражену галузеву специфіку: найбільшу питому вагу у структурі балансу займають активні елементи ОЗ - транспортні засоби (спеціалізований автопарк зерновозів, контейнерне обладнання), а також виробниче обладнання (мобільні перевантажувальні комплекси, автомобільні та бункерні ваги, системи пробовідбору).

Проведений аналіз поточного стану управління основними засобами на досліджуваному підприємстві дозволив детермінувати низку деструктивних чинників та проблемних зон:

1. Прискорений фізичний та моральний знос рухомого складу. Інтенсивна експлуатація техніки в умовах пікових сезонних навантажень (у періоди збору врожаю) та незадовільний стан дорожньої інфраструктури призводять до стрімкого погіршення техніко-експлуатаційних характеристик ОЗ та зниження їхнього ліквідаційного періоду.

2. Асиметрія у плануванні витрат на технічне обслуговування і ремонти (ТОР). На підприємстві переважно застосовується реактивний підхід («ремонт за фактом поломки»), що зумовлює високу вартість аварійних ремонтів, збільшує тривалість перебування транспорту в ремонтах та призводить до зриву графіків доставки вантажів і штрафних санкцій від контрагентів.

3. Логістичні простої активів. Значні часові втрати рухомого складу в пунктах навантаження (лінійні елеватори) та розвантаження (портові термінали, прикордонні переходи) через неузгодженість

інформаційних потоків знижують коефіцієнт змитивності та використання корисного об'єму техніки, погіршуючи показники фондовіддачі.

З метою модернізації існуючої системи управління ОЗ та підвищення загальної рентабельності ТОВ «Грейнсвард» обґрунтовано необхідність впровадження комплексного тривекторного інструментарію:

По-перше, системна цифровізація (діджитал-вектор). Пропонується інтеграція TMS-системи з ERP-платформою підприємства для наскрізного моніторингу роботи транспорту через GPS-телеметрію та контроль палива, що мінімізує вплив людського фактора. Важливим кроком є перехід до концепції Predictive Maintenance — прогностичного технічного обслуговування. На основі даних про пробіг, мотогодини та навантаження AI-алгоритми визначатимуть оптимальний час сервісу, що дозволить адаптувати ремонти до фактичного стану техніки, скоротити витрати на капітальні ремонти на 15–20% та зменшити ризик аварійних ситуацій.

По-друге, оптимізація відтворення та структури парку (фінансово-інвестиційний вектор). В умовах дефіциту капіталу пряме придбання техніки зменшує обігові кошти підприємства, тому доцільно розширити використання фінансового лізингу з графіками платежів, адаптованими до сезонності агроринку. Водночас капітальний і спеціалізований ремонт логістичного обладнання варто передати на аутсорсинг офіційним дилерам. Це дозволить скоротити витрати на утримання власних ремонтних зон і перевести частину постійних витрат у змінні, підвищивши фінансову гнучкість підприємства.

По-третє, підвищення експлуатаційної продуктивності (операційний вектор). Управління основними засобами у сфері ТЕО потребує контролю показників фондовіддачі, фондомісткості та технічної готовності парку. Використання інтелектуальних модулів TMS дасть змогу скоротити непродуктивні («порожні») пробіги транспорту. Для водіїв, диспетчерів і логістів доцільно запровадити систему мотивації на основі КРІ, що враховуватиме безаварійність експлуатації, дотримання міжремонтних інтервалів і паливну ефективність.

За попередніми розрахунками, синергетичний ефект від реалізації запропонованих заходів забезпечить для ТОВ «Грейнсвард» зростання коефіцієнта технічної готовності парку до 0,93–0,95, скорочення тривалості логістичного циклу перевезення зернових на 8-10%, зменшення сукупної вартості володіння (ТСО) активами та підвищення фондовіддачі підприємства на 12–14%.

Висновки

Управління основними засобами транспортно-експедиторського підприємства є стратегічним контуром менеджменту. На прикладі ТОВ «Грейнсвард» продемонстровано, що максимізація ефективності використання ОЗ у сучасних умовах неможлива без відмови від застарілих реактивних підходів. Впровадження цифрових інструментів моніторингу та прогнозування технічного стану техніки (TMS, Predictive Maintenance), раціональне поєднання власного та лізингового капіталу, а також ліквідація непродуктивних простоїв є безальтернативними кроками для забезпечення високої фондовіддачі та зниження собівартості ТЕО на вітчизняному ринку логістики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Офіційний сайт ТОВ «Грейнсвард». URL: <https://grainsvard.com.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
- 2.Прокудін Г. С. Управління транспортно-експедиторським обслуговуванням підприємств. Київ: НТУ, 2021. 240 с.
- 3.Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропівного. Київ: КНЕУ, 2009. 528 с.
- 4.Логістика: залізничний транспорт, експедирування, інфраструктура: монографія / за ред. М. І. Данька. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 312 с.

Верхось Анастасія Олександрівна - студентка групи 2Л-226 факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: nastyaverkhos@gmail.com

Науковий керівник: *Безсмертна Оксана Владиславівна* - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Verkhs Anataiia O. - Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nastyaverkhos@gmail.com

Supervisor: *Oksana V. Bezsmertna* - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua